

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 27 lipca 2020 roku

Pozwem z dnia 17 maja 2019 r. powód (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanemu M. O. o zapłatę kwoty 23.857,16 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 23.820,43 od dnia 4 listopada 2017 r. do dnia zapłaty i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 36,73 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że pozwany M. O. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarł z powodem umowę leasingu, na mocy której (...) S.A. z siedzibą we W. zobowiązał się nabyć i przekazać leasingobiorcy do używania samochód marki V (...). Powód wskazał, że M. O. był zobowiązany do zapłaty uzgodnionych rat, jednak nie wywiązał się z przyjętego zobowiązania. Powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu wypowiedział umowę i wezwał do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu. Powód rozliczył umowę zgodnie z ogólnymi warunkami umów leasingu i wezwał pozwanego do zapłaty. Na kwotę 23.820,43 zł dochodzoną pozwem składały się: przyszłe raty leasingowe pomniejszone o dyskonto, zaległości z tytułu niezapłaconych rat leasingowych, opłaty za obsługę w zakresie ubezpieczenia i wezwań, koszt poniesiony w związku z odbiorem przedmiotu leasingu, wynagrodzenie rzeczoznawcy majątkowego, koszty przygotowania przedmiotu leasingu do sprzedaży – pomniejszone o kwotę uzyskaną przez powoda z tytułu sprzedaży przedmiotu leasingu. Powód żądał również kwoty 36,73 zł z tytułu odsetek naliczonych w związku z nieterminowym dokonaniem płatności rat leasingowych przed wygaśnięciem umowy.

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 24 czerwca 2019 r. uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Pozwany M. O. w przepisany terminie wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Pozwany zakwestionował wycenę przedmiotu leasingu, twierdząc, że była ona zaniżona. Wskazał również, że nie opóźniał się ze zwrotem pojazdu. Pozwany negował również obowiązek zapłaty należności z tytułu ubezpieczenia pojazdu, zaznaczył bowiem, że za zgodą powoda pozyskał inne oferty ubezpieczenia.

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2019 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Toruniu.

Powód złożył pismo procesowe z dnia 23 października 2019 roku (data stempla pocztowego), w którym wskazał, że pozwany nie wydał dobrowolnie przedmiotu leasingu, lecz musiał on zostać mu odebrany. Podkreślił, że wycena wartości pojazdu została przygotowana przez rzeczoznawcę samochodowego, a powód dołożył wszelkiej staranności, by przedmiot leasingu został sprzedany po jak najwyższej cenie.

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 27 listopada 2019 r. (data stempla pocztowego) wskazał, że w związku z zaniedbaniami pracownika powoda doszło do drastycznego wzrostu składki ubezpieczeniowej. Pozwany zaznaczył, że wycena dokonana na zlecenie powoda została zaniżona. Nadto podkreślił, iż powód przekazał sprawę do jednostki windykacyjnej, ponieważ taka jest jego praktyka, a nie ze względu na uchylanie się pozwanego od zwrotu przedmiotu leasingu. Wskazał też, że powód nie poinformował o miejscu, gdzie należało zwrócić pojazd.

Powód w piśmie procesowym z dnia 18 grudnia 2019 r. (data stempla pocztowego) podkreślił, że zgodnie z OWU przedmiot leasingu winien zostać zwrócony do dnia 30 lipca 2018 r., a po bezskutecznym upływie tego terminu powód miał prawo do obciążenia pozwanego kosztami windykacji.

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 2 lutego 2016 r. pozwany M. O. złożył u powoda – (...) S.A. z siedzibą we W. (obecnie (...) S.A. z siedzibą we W.) wniosek o zawarcie umowy leasingu.

W dniu 5 lutego 2016 r. powód zawarł z pozwanym umowę leasingu operacyjnego nr (...), na mocy której powód zobowiązał się przekazać leasingobiorcy na czas trwania umowy (...). Wskazano, że wartość przedmiotu leasingu wynosi 94.200 zł netto, a umowa zostaje zawarta na okres 48 miesięcy. Datę zakończenia umowy wyznaczono na dzień 15 lutego 2020 r. Opłatę wstępną określono na kwotę 9.420 zł netto. Kolejne raty leasingowe w wysokości 1.756,17 zł netto miały być opłacane co miesiąc, do dnia 15. każdego miesiąca, począwszy od 15 marca 2016 r. Wraz z ostatnią ratą pozwany miał uiszczyć również kaucję wykupową w wysokości 23.173,20 zł netto. Wskazano, że opłaty leasingowe zostaną podwyższone o kwotę podatku VAT. Podano również, że leasingobiorca jest zobowiązany do ubezpieczenia przedmiotu leasingu na własny koszt w zakresie wymaganym przez leasingodawcę. W umowie podkreślono również, że jej częścią są Ogólne Warunki Umowy Leasingu z dnia 1 lutego 2016 r. (dalej: OWU).

W myśl § 7 ust. 4 pkt B) lit. b) i c) OWU leasingobiorca był zobowiązany do płatności opłat windykacyjnych: za wystawienie pisemnego wezwania do zapłaty, monitu, upomnienia – do 99 zł netto, za wystawienie ponownego pisemnego wezwania do zapłaty, monitu, upomnienia – do 129 zł netto.

Wedle § 9 ust. 3 OWU niezawarcie umowy ubezpieczenia przez leasingobiorcę w wymaganym terminie lub niedostarczenie leasingobiorcy stosownych dokumentów uprawnia leasingodawcę do ubezpieczenia przedmiotu leasingu na koszt leasingobiorcy w dowolnym zakładzie ubezpieczeń. Na podstawie ust. 5, gdy leasingobiorca nie zapłaci składki ubezpieczeniowej leasingodawca może ją zapłacić, żądając jej zwrotu od leasingobiorcy.

Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt d) OWU leasingodawca był uprawniony do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty po wcześniejszym bezskutecznym wezwaniu do zapłaty w odpowiednim terminie, a należność ta nie została zapłacona po uprzednim wezwaniu.

W § 15 ust. 1 OWU wskazano, że leasingobiorca zobowiązany jest do zwrotu przedmiotu leasingu w ciągu 3 dni od dnia wygaśnięcia uprawnienia leasingobiorcy do korzystania z niego. Stosownie do ust. 3 w przypadku niezwrócenia przedmiotu leasingu w terminie wskazanym w pkt 1, leasingobiorca upoważniał leasingodawcę do wejścia do swoich pomieszczeń lub na teren swoich nieruchomości celem przejęcia przedmiotu leasingu. Leasingobiorca zapłaci koszty takiej windykacji poniesione przez leasingodawcę.

Według § 16 ust. 1 OWU w przypadku wygaśnięcia uprawnienia leasingobiorcy do korzystania z przedmiotu leasingu, przedmiot leasingu uznawany jest za korzyść do uwzględnienia we wzajemnym rozliczeniu stron, o ile leasingodawca sprzeda przedmiot leasingu w terminie 30 dni od wygaśnięcia uprawnienia. Ust. 4 precyzuje, że niewymagalne raty zostają pomniejszone o dyskonto według stawki WIBOR 1M z ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc rozwiązania umowy. Kwota do zapłaty nie może być niższa niż pozostały do spłaty kapitał.

(dowody: wniosek o zawarcie umowy leasingu, k. 34-35; umowa leasingu operacyjnego, k. 36; ogólne warunki umowy leasingu operacyjnego z dnia 1.02.2016 r., k. 37-37v)

W dniu 10 lutego 2016 r. powód wydał M. O. samochód ciężarowy marki V. (...).

W sierpniu i wrześniu 2016 r. pozwany prowadził korespondencję elektroniczną z (...) S.A. w sprawie uzyskania odszkodowania z ubezpieczenia autocasco za szkodę w ww. pojeździe. W emailu z dnia 27 września 2016 r. M. O. oświadczył, że „odstępuje od szkody w pojeździe”. Emailiem z dnia 31 stycznia 2017 r. powód ponaglał ubezpieczyciela do usunięcia szkody z rejestru, wskazując że skutkuje to podniesieniem składki ubezpieczenia AC.

(dowody: protokół zdawczo-odbiorczy – k. 38-38v; korespondencja email – k. 83-838v)

W dniu 14 lutego 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 9.643,20 zł brutto z tytułu opłaty za ubezpieczenie nr (...), płatną do dnia 28 lutego 2017 r. Faktura ta została następnie skorygowana fakturą

korygującą VAT nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 r. – należność obniżono do kwoty 8.516,52 zł brutto w związku z niezasadnym obciążeniem.

W dniu 24 kwietnia 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 2.160,09 zł brutto z tytułu szesnastej raty leasingowej, płatną do dnia 15 maja 2017 r.

W dniu 25 maja 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 2.160,09 zł brutto z tytułu siedemnastej raty leasingowej, płatną do dnia 15 czerwca 2017 r.

W dniu 25 maja 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego notę odsetkową nr (...)/OPER/ (...) na kwotę 36,73 zł z tytułu opóźnienia w zapłacie wcześniejszych należności.

W dniu 27 czerwca 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 2.160,09 zł brutto z tytułu osiemnastej raty leasingowej, płatną do dnia 15 lipca 2017 r.

(dowody: faktury VAT, k. 40-41, 43-45; nota odsetkowa, k. 42)

W dniu 8 maja 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego notę obciążeniową nr (...)(...), obciążając go opłatą z tytułu wezwania do zapłaty z dnia 8 maja 2017 r. w kwocie 129 zł.

W dniu 26 czerwca 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego notę obciążeniową nr (...)(...), obciążając go opłatą z tytułu wezwania do zapłaty z dnia 26 czerwca 2017 r. w kwocie 99 zł.

W dniu 7 lipca 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego notę obciążeniową nr (...)(...), obciążając go opłatą z tytułu wezwania do zapłaty z dnia 7 lipca 2017 r. w kwocie 129 zł.

W dniu 24 lipca 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego notę obciążeniową nr (...)(...), obciążając go opłatą z tytułu wezwania do zapłaty z dnia 24 lipca 2017 r. w kwocie 99 zł.

(dowód: noty obciążeniowe, k. 46-49)

Pismem z dnia 7 lipca 2017 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 2.160,09 zł w terminie do dnia 21 lipca 2017 r. tytułem opłaty leasingowej nr 17.

Pismem z dnia 27 lipca 2017 r. powód wezwał pozwanego do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu i wypowiedział umowę leasingu pod warunkiem zawieszającym, tj. uiszczenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 10 sierpnia 2017 r. pełnej kwoty zaległości wraz z odsetkami i opłatą manipulacyjną. W przypadku braku zapłaty w terminie, miało nastąpić rozwiązanie umowy leasingu ze skutkiem od dnia następującego po dniu wyznaczonym jako ostateczny termin płatności, a przedmiot leasingu podlegał zwrotowi. Przesyłka zawierająca wypowiedzenie umowy leasingu została zwrócona do nadawcy z dniem 16 sierpnia 2017 r., bowiem pozwany nie podjął jej w terminie.

(dowody: wezwanie do zapłaty, k. 50; wypowiedzenie, k. 51, potwierdzenie odbioru, k. 52)

Email z dnia 10 sierpnia 2017 r. pozwany poprosił (...) S.A. (firmę windykacyjną) o wyznaczenie miejsca i terminu zwrotu samochodu V (...). Do zwrotu przedmiotu leasingu doszło w dniu 17 sierpnia 2017 r.

(dowody: email z dnia 10 sierpnia 2017 r., k. 12-12v; potwierdzenie odbioru przedmiotu leasingu, k. 53)

Powód zlecił wycenę pojazdu rzeczoznawcy G. B., który ustalił wartość netto samochodu na kwotę 64.200 zł. Za ocenę techniczną i oszacowanie wartości rynkowej 15 pojazdów, w tym samochodu będącego przedmiotem umowy stron, ekspert wystawił na rzecz powoda fakturę nr (...) r. na kwotę 2.250 zł brutto.

Powód sprzedał pojazd za kwotę 60.300 zł netto.

(dowód: wycena, k. 54-55v; faktura, k. 56-56v; nota obciążeniowa, k. 57)

W dniu 20 października 2017 r. powód wystawił na rzecz pozwanego notę obciążeniową nr (...), obciążając go odszkodowaniem w kwocie 11.437,99 zł. Nota zawierała wyliczenie, z którego wynikało, że odszkodowanie równa się sumie przewidzianych w umowie, a niezapłaconych opłat leasingowych wraz z opłatą końcową (70.483,24 zł), wynagrodzenia firmy windykacyjnej (984 zł), kosztów wyceny (150 zł), przygotowania do sprzedaży (30,75 zł) i paliwa (90 zł) pomniejszonej o wartość netto uzyskaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu (60.300 zł).

Pismem z dnia 20 października 2017 r. powód rozliczył umowę leasingu i wezwał pozwanego do zapłaty – w terminie 14 dni od daty tego pisma – łącznej kwoty 25.270,16 zł, na którą składały się:

- zapadłe, niezapłacone raty leasingowe – 4.350,18 zł,
- inne zafakturowane należności – 8.032,26 zł,
- noty odsetkowe – 36,73 zł,
- odszkodowanie – 11.437,99 zł,
- opłata z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu – 1.413 zł.

Pismem z dnia 28 listopada 2017 r. powód wyjaśnił, że pozycja określona jako „inne zafakturowane należności” obejmuje opłaty za 4 wezwania do zapłaty oraz kwotę wykazaną na fakturze za ubezpieczenie. Wskazał również, że samochód został sprzedany w drodze transparentnej aukcji internetowej, cena wywoławcza została ustalona na podstawie wyceny rzeczoznawcy.

(dowody: nota obciążeniowa, k. 57; wezwanie do zapłaty, k. 57v; pismo z dnia 28 listopada 2017 r., k. 58-59)

W piśmie z dnia 31 stycznia 2018 r. skierowanym do powoda pełnomocnik pozwanego wniósł o skorygowanie należności. Pismem z dnia 19 lutego 2018 r. powód wskazał, że umowa została wypowiedziana zasadnie, a koszty naliczone poprawnie.

(dowody: pismo z dnia 19 lutego 2018 r., k. 11-11v, 60-60v, 81-82; pismo z dnia 31 stycznia 2018 r., k. 79-79v)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przedłożone przez powoda dokumenty oraz niekwestionowane pisemne i ustne oświadczenia stron. Strony nie podważały wiarygodności przedłożonych do sprawy dokumentów, a również Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich autentyczności.

Postanowieniem wydanym na rozprawie dnia 24 lutego 2020 r. Sąd pominął dowód z przesłuchania stron, o którego dopuszczenie wnosił pozwany. Wskazać bowiem należy, że zarządzeniem z dnia 29 listopada 2019 roku (k. 69) wezwano strony do osobistego stawiennictwa na rozprawie w dniu 24 lutego 2020 r. pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania stron. Pozwany odebrał wezwanie dnia 11 grudnia 2019 r., a powód dnia 12 grudnia 2019 r. Na rozprawie strony nie stawily się, nie wpłynęło również żadne usprawiedliwienie niestawiennictwa. Mając powyższe na uwadze, dowód ten należało pominąć.

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2020 r. Sąd pominął dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny pojazdów. Wniosek dowodowy w tym względzie został złożony przez pozwanego. W związku z tym Sąd zobowiązał go do uiszczenia zaliczki na przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w terminie 7 dni, pod rygorem pominięcia dowodu. W zakreślonym terminie zaliczki nie uiszczono. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego jest czynnością procesową związaną z wydatkami. Zgodnie z art. 130⁴ § 5 k.p.c. w razie nieuiszczenia zaliczki sąd pominie czynność połączoną z wydatkami. W postępowaniu cywilnym zasadą jest, iż to strony ponoszą wydatki związane z prowadzeniem sprawy,

a w szczególności wydatki związane z przeprowadzeniem dowodów. Jeśli strona nie uiszcza zaliczki w wyznaczonym terminie, sąd jest uprawniony do pominięcia dowodu.

Stan faktyczny ustalony w niniejszej sprawie pozostawał w istotnej mierze bezsporny. Nie był kwestionowany fakt zawarcia przez strony umowy leasingu ani zasadności jej wypowiedzenia przez powoda – jako konsekwencji zwłoki pozwanego z zapłatą rat. Kwestią sporną był w zasadzie sposób rozliczenia umowy przez powoda. Pozwany kwestionował bowiem obowiązek zwrotu na rzecz powoda składki ubezpieczeniowej, wskazując, że została ona zawyżona w wyniku zaniedbań powoda, który nie wycofał zgłoszenia szkody. Nadto negował obowiązek uiszczenia opłaty z tytułu kosztów odebrania przedmiotu leasingu. Poza tym podnosił, iż powód sprzedał przedmiot leasingu za zaniżoną cenę, wskazując, że gdyby cena była prawidłowa, to pozostałe należności zostałyby pokryte.

Przechodząc do rozważań prawnych wskazać należy, że umowa leasingu została unormowana w art. 709¹ i następnym kodeksu cywilnego. Przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo użytkowania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego. Zgodnie z art. 709² k.c. umowa leasingu powinna być zawarta na piśmie pod rygorem nieważności. W myśl art. 709¹³ § 1 i 2 k.c. korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych. Jeżeli korzystający dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć na piśmie korzystającemu odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne.

Na gruncie niniejszej sprawy kluczowe znaczenie miał również przepis art. 709¹⁵ k.c., który reguluje prawne następstwa wypowiedzenia umowy leasingu przez finansującego na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność. W takim przypadku finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

Zauważyć należy, że roszczenie powoda składało się z kilku składników, opartych na różnych podstawach prawnych, dlatego w ocenie Sądu kolejne omówienie poszczególnych żądań oraz kwestii należnych odsetek przyczyni się do uporządkowania i większej przejrzystości wyводу.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do żądania zapłaty kwoty 4.350,18 zł z tytułu zaległych rat leasingowych, powództwo w tym zakresie należało uznać za uzasadnione. Powód przedłożył podpisaną przez obie strony umowę leasingu operacyjnego z harmonogramem spłaty poszczególnych rat. W aktach sprawy znajdują się również wystawione przez powoda w faktury VAT z tytułu szesnastej, siedemnastej i osiemnastej raty leasingowej (z tytułu szesnastej opłaty leasingowej powód domagał się jedynie kwoty 30 zł). Nie było również wątpliwości, że należności te stały się wymagalne jeszcze przed rozwiązaniem umowy, do którego doszło, zgodnie z treścią wypowiedzenia, z dniem 11 sierpnia 2018 r. Pozwany nie kwestionował zawarcia z powodem umowy leasingu i wynikającego z niej obowiązku zapłaty na rzecz powoda wynagrodzenia pieniężnego w ustalonych ratach.

Co do żądania zapłaty kwoty 7.576,26 zł z tytułu refakturowanej składki ubezpieczeniowej uiszczonej przez powoda, wskazać należy, że roszczenie w tym zakresie było kwestionowane przez pozwanego. Twierdził on, że wysokość składki została zawyżona, ponieważ powód nie dopełnił swoich obowiązków i nie wycofał zgłoszenia szkody, co poskutkowało nieuwzględnieniem zniżek przysługujących M. O. i zwiększeniem składki. Podnosił, że za zgodą powoda pozyskał inne oferty ubezpieczenia. Oceniając zarzuty pozwanego, należy w pierwszej kolejności podkreślić, że pozostają one jedynie w sferze jego wewnętrznego przekonania, bowiem pozwany nie przedstawił na ich poparcie żadnych dowodów. Same oświadczenia strony nie mogą być uznane za dowód. Należy zauważyć, że M. O. przedłożył jedynie wydruk

swojej korespondencji mailowej z (...) S.A., w której początkowo udzielał informacji ubezpieczycielowi w związku ze zgłoszoną szkodą, ostatecznie jednak poinformował o „odstąpieniu od szkody w pojeździe”, a więc wycofaniu zgłoszenia szkody i żądania jej likwidacji z polisy AC. Należy podkreślić, że z przedłożonego wydruku nie wynika w żaden sposób obowiązek powoda do cofnięcia szkody ubezpieczeniowej, ani tym bardziej dopuszczenie się przez niego jakichkolwiek zaniedbań w tym zakresie. Przeciwnie, analiza korespondencji elektronicznej prowadzi do wniosku, że pozwany samodzielnie występował przed zakładem ubezpieczeń i po wykryciu nieprawidłowości, interweniował w celu przywrócenia zniżek za tzw. lata bezszkodowe. Nadto pozwany nie przedłożył żadnych ofert tańszego ubezpieczenia, które rzekomo pozyskał. Nie udowodnił również samego faktu zawyżenia składki ubezpieczeniowej, w szczególności nie wykazał wysokości składki za poprzedni okres ubezpieczenia.

Nie było wątpliwości, że zgodnie z umową leasingu, jej przedmiot miał być ubezpieczony. Z treści kontraktu wynika, że zawarcie umowy ubezpieczenia było obowiązkiem pozwanego, który miał tego dokonać na własny koszt. W myśl § 9 ust. 3 i 5 OWU leasingodawca był uprawniony do ubezpieczenia samochodu w dowolnym zakładzie ubezpieczeń i uiszczenia składki ubezpieczeniowej w sytuacji, kiedy nie zrobił tego leasingobiorca. W takim przypadku, leasingobiorca zobowiązany był do zwrotu składki na rzecz finansującego. Oceniając materiał dowodowy sprawy, należało przyjąć, że Sąd miał do czynienia właśnie z taką sytuacją. Powód wystawił bowiem fakturę VAT z dnia 14 lutego 2017 r., podając w tytule „dod. czynsz leasingowy-ubezpn nr (...)”, w której uwzględnił koszty uiszczonych przez siebie składki i żądając jej zwrotu od pozwanego. M. O. nie kwestionował faktu zapłacenia składki przez powoda, twierdził jedynie, że jest ona niezasadnie zawyżona. Należy jednak podkreślić, że skoro to leasingodawca zawarł umowę ubezpieczenia AC, to zgodnie z przytoczonymi zapisami umowy leasingu i OWU, musiało to być skutkiem niedopełnienia obowiązku ubezpieczenia przedmiotu leasingu przez pozwanego. Na marginesie warto dodać, że w dniu 27 czerwca 2017 r. powód skorygował początkową wartość refakturowanych kosztów ubezpieczenia, obniżając je o kwotę 1.126,68 zł, co może świadczyć o spóźnionym uwzględnieniu przez ubezpieczyciela żądań powoda co do obniżenia składki. Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał roszczenie powoda w tym zakresie za wykazane.

Sąd nie miał także wątpliwości, że zasadne było żądanie powoda w zakresie zasądzenia łącznej kwoty 456 zł tytułem opłat za wezwania do zapłaty. W zaakceptowanych przez pozwanego OWU explicite przewidziano możliwość obciążenia leasingobiorcy opłatami windykacyjnymi za wysyłane monity, określono również maksymalną wysokość opłat. Powód przedłożył do akt sprawy cztery noty obciążeniowe z tytułu wysyłanych ponagleń, a pozwany nie negował, że takie pisma były mu doręczone. Naliczone w notach opłaty mieściły się w zakresie wskazanym w OWU.

Co do żądania powoda zasądzenia kwoty 984 zł z tytułu kosztu poniesionego w związku z odbiorem przedmiotu leasingu przez firmę windykacyjną, Sąd zgodził się z pozwanym, że nie było ono uzasadnione. Przede wszystkim wskazać należy, że z § 15 ust. 3 OWU wyraźnie wynika, że zwrotowi podlegają koszty windykacji związanej z wejściem przedstawicieli powoda do pomieszczeń leasingobiorcy, lub na teren jego nieruchomości. Powód nie wykazał, by taki był przebieg odebrania przedmiotu leasingu. Z emaila pozwanego z dnia 10 sierpnia 2017 r. wynikało, że miał on wolę wydania powodowi pojazdu, prosił bowiem przedstawiciela firmy windykacyjnej o wskazanie miejsca i terminu zwrotu. Skoro więc M. O. gotowy był zwrócić samochód dobrowolnie, to z pewnością nie było konieczne przymusowe jego odebranie. Należy nadto zwrócić uwagę, że powód nie wykazał, by pozwanemu doręczono wezwanie do wydania przedmiotu leasingu wraz z wypowiedzeniem umowy. Z przedłożonych przez niego dokumentów wynika bowiem, iż pozwany nie odebrał pisma w terminie, a przesyłka została zwrócona powodowi. Pozwany nie został więc poinformowany o terminie zwrotu, co wyjaśnia jego pytanie w tym przedmiocie skierowane do windykatora we wspomnianym emailu. Trzeba także zwrócić uwagę, że treść pisma, zawierającego wypowiedzenie umowy pod warunkiem zawieszającym, była niejasna. Z jednej strony bowiem mowa w nim była o konieczności natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu, a z drugiej strony wskazano, że obowiązek ten aktualizuje się po bezskutecznym upływie terminu określonego dla uregulowania pełnej kwoty zaległości (10 sierpnia 2017 r.). Warto też zauważyć, że za samo opóźnienie się przez pozwanego ze zwrotem samochodu powód miał prawo naliczyć karę umowną określoną w § 15 ust. 1 OWU. Powód początkowo domagał się zapłaty z tego tytułu kwoty 1.413 zł (zob. wezwanie do zapłaty k. 57v), nie dochodził już jednak tego świadczenia w niniejszym procesie, co może wskazywać, że uznał, iż nie było opóźnienia po stronie leasingobiorcy.

Przechodząc do kwestii żądania zwrotu kwoty 150 zł za wykonaną przez rzeczoznawcę wycenę przedmiotu leasingu, należy wskazać, że roszczenie to nie znajduje oparcia w zapisach OWU. Z § 16 ust. 2 wynika bowiem wyraźnie, że wykonanie wyceny na koszt leasingobiorcy możliwe jest wyłącznie w sytuacji, kiedy leasingodawca decyduje się nie sprzedawać przedmiotu leasingu, lecz zagospodarować go w inny sposób. O sprzedaży przedmiotu leasingu mówi z kolei ust. 1, jednak nie przewiduje on możliwości obciążenia leasingobiorcy kosztami kalkulacji eksperta. Sąd uznał zatem roszczenie w tym zakresie za niezasadne.

Powód żądał również kwoty 120,75 zł z tytułu przygotowania przedmiotu leasingu do sprzedaży, nie wyjaśnił jednak precyzyjnie czego one dotyczą. Z noty obciążeniowej wydanej po rozwiązaniu umowy wynika, że składa się na nie kwota 90 zł za paliwo i 30,75 zł za przygotowanie do sprzedaży. Sąd uznał powództwo w tym zakresie za niewykazane, bowiem OWU nie przywidywały możliwości obciążenia powoda takimi kosztami, a powód nie zaoferował co do nich żadnego wyjaśnienia ani nie udowodnił konieczności i samego faktu ich poniesienia.

Głównym składnikiem powództwa było żądanie zasądzenia od pozwanego różnicy między kwotą przyszłych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty rat leasingowych (70.483,24 zł) a kwotą uzyskaną przez powoda z tytułu sprzedaży (60.300 zł), tj. kwoty 10.183,24 zł. Roszczenie to wywodził powód z przywołanego wyżej przepisu art. 709¹⁵ k.c. Wskazać należy, że w niniejszej sprawie nie było sporu co do faktu, że do wypowiedzenia umowy leasingu przez finansującego doszło na skutek okoliczności, za które odpowiadał korzystający. Pozwany nie przeczył bowiem, że zalegał z płatnością rat leasingowych. Nie ma zatem wątpliwości, że powód mógł w oparciu o powyższy przepis dochodzić od pozwanego wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. M. O. podnosił jednak, że samochód został sprzedany za zaniżoną cenę. Jego zdaniem, rzetelnie wyliczona rynkowa wartość pojazdu pokryłaby w całości kwotę przyszłych rat leasingowych.

Odnosić należy, że korzyść, o jakiej mowa w art. 709¹⁵ k.c. może pojawić się w różnej postaci. Może ona polegać np. na odzyskaniu przedmiotu leasingu przez leasingodawcę przed terminem i ponownym zaangażowaniu tego przedmiotu umowy w nowy stosunek obligacyjny, w tym stosunek leasingu lub dokonaniu tzw. sprzedaży poleasingowej – co miało miejsce w niniejszej sprawie. W takim przypadku uzyskanie korzyści należy wiązać z realnie powstałym, a nie tylko możliwym do uzyskania dochodem z rzeczy, a więc przede wszystkim - z uzyskaną przez leasingodawcę (sprzedawcę) ceną sprzedaży. Źródłem ceny jest tu wprawdzie umowa sprzedaży, jednakże stanowi ona konsekwencję wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu i zarazem wykonanie przyjętego przez leasingodawcę kontraktowego obowiązku sprzedaży przedmiotu leasingu po wykonaniu uprawnienia do rozwiązania umowy, przewidzianego w art. 709¹⁵ k.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt V CSK 566/12, OSNC 2014/10/102). Pozwany podnosił, że leasingodawca wykonał ten obowiązek nienależycie, bowiem sprzedał samochód za zaniżoną cenę.

Oceniając ten zarzut, odnotować należy, iż powód wykazał, że wskutek rozwiązania umowy leasingu uzyskał korzyść w określonej wysokości, tj. 60.300 zł netto z tytułu sprzedaży. Finansujący nie przedstawił co prawda umowy sprzedaży lub faktury, ale informacja o uzyskanej przez niego cenie znalazła się w treści noty obciążeniowej. Pozwany w niniejszym postępowaniu nie twierdził, że powód uzyskał wyższą kwotę z tytułu sprzedaży, nie domagał się również przedłożenia przez niego dowodu sprzedaży. Stąd Sąd uznał ten fakt za przyznany na podstawie art. 230 k.p.c. Na marginesie trzeba również zasygnalizować, że pozwany nie twierdził, by do sprzedaży nie doszło w ciągu 30 dni od wygaśnięcia uprawnienia leasingobiorcy do korzystania z przedmiotu leasingu – co mogłoby ewentualnie uzasadniać zastosowanie § 16 ust. 2 OWU i ustalenie rozmiaru korzyści leasingodawcy w oparciu o wycenę rzeczoznawcy.

Skoro więc pozwany zarzucał powodowi dopuszczenie się zaniedbań w procesie sprzedaży i twierdził, że możliwa do osiągnięcia cena sprzedaży była wyższa, powinien przedstawić dowody na poparcie swojego stanowiska. Reguła dotycząca ciężaru dowodu bowiem nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpeji i faktów uzasadniających jej zdaniem

oddalenie powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, LEX nr 8416). Pozwany złożył co prawda wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wartości pojazdu, lecz nie uiścił zaliczki na jego przeprowadzenie, co skutkowało pominięciem dowodu. Na marginesie warto zauważyć, że samo określenie przez biegłego wyższej wartości pojazdu niż cena sprzedaży uzyskana przez powoda, nie przesądzałoby jeszcze o ustaleniu większego rozmiaru uzyskanej przez powoda korzyści. Trzeba bowiem wskazać, że uzyskane korzyści należy wiązać z zyskami realnie powstałymi, a nie potencjalnie możliwymi do uzyskania (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, z dnia 25 kwietnia 2012 r., sygn. akt I ACa 369/12, LEX nr 1238483). Nie stanowi też korzyści samo odzyskanie przedmiotu leasingu, skoro w założeniu nie miał on służyć leasingodawcy i jako taki jest dla niego bezwartościowy. Sąd nie miał więc podstaw do innego ustalenia, niż to, że wartość korzyści uzyskanej przez finansującego odpowiada otrzymanej przez niego cenie z tytułu sprzedaży pojazdu.

Ponadto Sąd pragnie wskazać, że podziela opinię wyrażoną w judykaturze, o tym, że leasingobiorca, który doprowadził do rozwiązania umowy, nie może oczekiwać od leasingodawcy ponadprzeciętnego wysiłku w poszukiwaniu kolejnego leasingobiorcy czy optymalnego nabywcy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 25 kwietnia 2012 r., sygn. akt I ACa 369/12, LEX nr 1238483). Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że powód wykazał się należyłą starannością w realizacji swoich obowiązków, bowiem zlecił rzeczoznawcy oszacowanie wartości rynkowej pojazdu, a potem zbył go za kwotę nieznacznie tylko odbiegającą od sporządzonej kalkulacji. Powszechnie wiadomo natomiast, że wartości ustalane w sposób teoretyczny przez ekspertów, niejednokrotnie nie odzwierciedlają faktycznej ceny możliwej do uzyskania na rynku. Nie sposób zatem zarzucić powodowi zaniedbań w procesie sprzedaży poleasingowej. Mając powyższe na uwadze, należało uznać roszczenie o zapłatę kwoty 10.183,24 zł za uzasadnione.

Przechodząc do żądania powoda zasądzenia kwoty 36,73 zł, wynikającej z noty odsetkowej z dnia 25 maja 2017 r. nr (...) /OPER/ (...), Sąd uznał ją za zasadną, bowiem wskazane w niej odsetki zostały naliczone od należności, które stały się wymagalne przed wypowiedzeniem umowy leasingu, a których pozwany nie uregulował w terminie. Pozwany nie zanegował faktu braku terminowej zapłaty należności wymienionych w notce odsetkowej. Stąd Sąd uznał powyższe żądanie za uzasadnione.

Powód od całej kwoty żądanej pozwem w niniejszej sprawie (oprócz sumy skapitalizowanych odsetek), żądał odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych. W ocenie Sądu nie ulegało wątpliwości, iż umowa stron spełniała kryteria transakcji handlowej zawartej pomiędzy przedsiębiorcami w ramach wykonywanych działalności gospodarczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (obecnie: o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, jednak w niniejszej sprawie należało stosować przepisy tej ustawy w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2020 r. – na mocy art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1649)). Ustawa ta stanowi w zakresie w niej uregulowanym *lex specialis* w stosunku do przepisów kodeksu cywilnego oraz innych ustaw regulujących umowy nazwane. Należy wskazać, iż ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych reguluje stosunki między szeroko pojętymi przedsiębiorcami (art. 2 ustawy) w zakresie transakcji handlowych - przez co należy rozumieć umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością (art. 4 pkt 1 ustawy). Stosownie do art. 2 punkt 1 cytowanej ustawy, przepisy ustawy stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646, 1479, 1629, 1633 i 2212). Przedsiębiorcą, w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców, jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą.

Już w tym miejscu należy więc odnieść się do żądania zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 10.183,24 zł, tj. różnicy między kwotą przyszłych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty rat leasingowych a kwotą uzyskaną przez powoda z tytułu sprzedaży. Sąd nie uznał żądania w tym zakresie za uzasadnione. Należy bowiem zwrócić uwagę, że przewidziana w art. 709¹⁵ k.c. zapłata finansującemu przez korzystającego wszystkich przewidzianych w umowie a nie zapłaconych rat, pełni funkcję odszkodowania za

szkodę poniesioną przez finansującego wskutek naruszenia przez korzystającego umowy leasingu z powodów, za które on odpowiada (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2012 r., sygn. akt I CSK 176/11, LEX nr 1131111). Choć więc strony są przedsiębiorcami, to przedmiot świadczenia ma w tym wypadku charakter odszkodowania, a więc nie stanowi ani odpłatnej dostawy towarów, ani odpłatnego świadczenia usług, a taką definicję transakcji handlowej zawiera art. 4 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Należy zwrócić uwagę na fakt, że obowiązek zapłaty pozostałych rat przewidzianych umową, po jej wypowiedzeniu, nie stanowi już ekwiwalentu świadczenia wzajemnego – oddania rzeczy korzystającemu do używania. W ocenie Sądu, skoro przepisy regulujące kwestię odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych stanowią *lex specialis*, nie można stosować wobec nich wykładni rozszerzającej i obejmować zakresem ich stosowania świadczeń odszkodowawczych. Dlatego też w odniesieniu do powyższej części zasądzonej należności, Sąd przyznał odsetki ustawowe za opóźnienie.

Przechodząc do dalszych rozważań, stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, w transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Sąd nie miał wątpliwości, że umowa zawarta przez strony była transakcją handlową, bowiem zakres pojęcia umowy o świadczenie usług w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych obejmuje także umowy o czasowe korzystanie z rzeczy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2015 r., sygn. akt V CSK 668/14, LEX nr 1797978). Należy zatem wskazać, że wprost z umowy leasingu stron wynikał obowiązek pozwanego uiszczania kolejnych rat leasingowych, zwrotu uiszczonej przez powoda składki ubezpieczeniowej oraz prawo powoda do obciążenia pozwanego opłatami windykacyjnymi. W tym kontekście – wobec braku terminowej zapłaty przez pozwanego kwot wynikających z faktur i not obciążeniowych – powód nabył uprawnienie do odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od łącznej kwoty 12.382,44 zł.

Mając powyższe na względzie, Sąd uznał powództwo za zasadne w części i na mocy art. 709¹ k.c. w zw. z art. 709¹⁵ k.c. zasądził od pozwanego M. O. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej we W. kwotę 22.602,41 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 12.382,44 zł od dnia 4.11.2017 r. do dnia zapłaty oraz z odsetkami z opóźnienie: od kwoty 10.183,43 zł od dnia 4.11.2017 roku do dnia zapłaty i od kwoty 36,73 zł od dnia 17.05.2019 r. do dnia zapłaty – jak w pkt I sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych wydano w oparciu o art. 2, art. 4 pkt 1 i 3, art. 4a i art. 7 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (t. jedn. - Dz. U. z 2019 r. poz. 118), a w przedmiocie odsetek ustawowych za opóźnienie w oparciu o 481 § 1 k.c. i 482 § 1 k.c. Pozwany nie kwestionował terminu, od którego powód domagał się odsetek. Termin zapłaty został przez powoda określony w wezwaniu z dnia 20 października 2017 r. na czternasty dzień od daty tego pisma. Pozwany znalazł się zatem w opóźnieniu w dniu 4 listopada 2017 r. i od tej daty należały mu się odsetki z tego tytułu. Odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty skapitalizowanych odsetek zasądzono od dnia wniesienia pozwu.

W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu, tj. co do żądania zapłaty kosztu odbioru przedmiotu leasingu, wynagrodzenia rzeczoznawcy, kosztu przygotowania przedmiotu leasingu do sprzedaży oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od różnicy między kwotą przyszłych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty rat leasingowych a kwotą uzyskaną przez powoda z tytułu sprzedaży – o czym Sąd orzekł w pkt II sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 100 k.p.c. zdanie pierwsze, które stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie do niezbędnych kosztów postępowania poniesionych przez powoda należy zaliczyć koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, ustalone zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (tj. z dnia 3 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265)), opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz opłatę sądową od pozwu w kwocie 299 zł. Z kolei pozwany poniósł koszty w kwocie 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Łącznie koszty po stronie powodowej wyniosły 3.916 zł, a po stronie pozwanej 3.617 zł. Powód wygrał sprawę w 94,74 %, a zatem należał mu się zwrot kosztów od pozwanego w kwocie 3.710,02 zł. Z kolei pozwany, jako wygrywający sprawę w 5,26 %, powinien otrzymać od powoda kwotę 190,25 zł. Po wzajemnym potrąceniu kosztów, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.519,77 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować- projekt przygotowany przez Asystenta;
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
3. Z wpływem lub za 14 dni od doręczenia.

T., 28.08.2020 r.